

BİLİNMEYEN BİR HALK ŞAİRİ : AŞIK HÜSEYİN

Emine KIRCI(*)

Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi'nce her yıl beş ilimizde folklor saha araştırması yapılmaktadır. Bu yıl, mayıs ayı sonunda İçel ili folklor saha araştırması yapıldı. Köy köy gezilip kültürümüze ait bir çok malzeme (edebiyat, müzik, oyun, yemek, el sanatları, gelenek ve görenek) derlendi.

En son Mut'a gidildi. Mut'un Köprübaşı köyünde çalışırken, kendisinde cönk olduğunu öğrendiğimiz Abidin Cılız'ın yanına gittik. Sohbetimiz sırasında bize o köyde yaşamış bir âşıktan söz etti. Abidin Cılız'ın verdiği bilgilere göre:

Âşık Hüseyin, Köprübaşı köyünde 1907 (1323) yılında doğmuştur. Sağlığında Hoca Hüseyin diye çağrılmış, bunun sebebi de okuma yazması ve dinî bilgisinin fazla olmasıymış. Hoca Hüseyin evlenmiş fakat çocuğu olmamış. Çiftçilikle geçimini sağlar köyden dışarıya çok sık çıkmazmış. Şiirlerini önce yazar, bir müddet sonra yazdığı şiirlerini yırtar atarmış. Bu sebeple yazılı bir kaynak tesbit edemedik. Âşık 1979 yılında ölmüş. Sadece bulduğumuz cönklerden birinde bir mersiye ve kaynak kişimizin ezberindeki iki dördlüğü kaydettik.

Aşağıdaki manzume, âşığın 1948 yılında Adana ili sınırları içindeki Durhasan Dede tekkesinde söylediği mersiyesidir.

Medet mürvet dedim geldim kapuna
Hidayet umarım Durhasan Dede

Hayran oldum makamına yapına
Olayım kapında kul Hasan Dede

Cihan dağlarını itmişsin vatan
Gerçekten sayılır birliğe yeten
Varup. . . . . bimekân tutan
Fakırın muradın ver Hasan Dede

Size hor bakanın yoktur imanı
Sen mürüvetkânsın etmem gümanı
Kıyamet günleri mahşer zamanı
Bizlere şefaath kıl Hasan Dede

Gerçek olan sözlerinden bilinür
Gölgenizde nice canlar dolunur
Mağfîret keramet sizde bulunur
Müşgül halimizi gör Hasan Dede

Bülbül gezer has bağçenin gülünde
Durnalar yüzer deryasında gölünde
Söylenür ismimiz halkın dilinde
İlmi kudretin var Hasan Dede

Nice canlar geldi geçti şu handan
Gönül arzyledi sizleri candan
Cümlemiz şefaath bekleriz senden
Bizlere hidayet ver Hasan Dede

Gönül arzyledi yanına vardım
Hangımı söyleyim çok benim derdim
Mahşerde şefaath dünyada yardım
Dileğümüz çoktur ver Hasan Dede

İsminiz yâd olur dillerde her an
Sen mürüvetkânsın kesilmez aman
Dünyada muhabbet mahşerde iman
Bu noksan olursa dur Hasan Dede

(*) Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi Folklor Araştırmacısı.